

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

2004

Nr 5

Nr 5

LANDSKAPSLAG

om ändring av körkortslagen för landskapet Åland

Föredragen för Republikens President den 30 januari 2004

Utfärdad i Mariehamn den 12 februari 2004

I enlighet med lagtingets beslut¹

upphävs 7 § 3 punkten, 17 § och 56 § 4 mom. körkortslagen den 19 december 1991 för landskapet Åland (79/1991), av dessa lagrum 7 § 3 punkten sådan den lyder i landskapslagen den 16 augusti 1996 (58/1996),

ändras lagens 2 §, 4 § 1 och 3 mom., 5 § 1 mom., 7 § 4 och 5 punkten, 8 § 2 mom., 11 § 1 mom. c punkten, 13 § 2 mom. b och c punkten samt 3 mom., 14 § 2 mom., 25 §, 26 § 2 mom. c punkten, 27 § 2 mom., 29 § 1 mom. 1 punkten, 30 § 2 mom., 31 och 32 §§, 33 § 2 mom., 34 § 2 mom., 36 § 1 och 4 mom., 38 § 1 och 3 mom., 39 § 2 mom., 42 § 1 mom., 46 § 1 mom. d punkten och 4 mom. samt 51 och 61 §§, av dessa lagrum 4 § 1 och 3 mom., 5 § 1 mom., 7 § 4 och 5 punkten, 11 § 1 mom. c punkten, 26 § 2 mom. c punkten, 27 § 2 mom., 29 § 1 mom. 1 punkten, 30 § 2 mom., 31 och 32 §§, 36 § 4 mom. och 38 § 1 mom. sådana de lyder i landskapslagen den 16 augusti 1996, 13 § 2 mom. b och c punkten samt 3 mom., 14 § 2 mom., 34 § 2 mom. samt 51 § sådana de lyder i landskapslagen den 17 juni 1993 (36/1993), 36 § 1 mom. sådant det lyder i landskapslagen den 12 september 1995 (74/1995) och 46 § 1 mom. d punkten sådan den lyder i landskapslagen den 6 februari 2003 (12/2003), samt

fogas till lagens 3 § ett nytt 2 mom., till 5 § sådan den lyder i landskapslagen den 16 augusti 1996 ett nytt 3 mom., till 11 § sådan den lyder i landskapslagen den 16 augusti 1996 en ny e punkt, till 13 § 2 mom. sådant det lyder i landskapslagen den 17 juni 1993 (36/1993) en ny d punkt, till 30 § sådan den lyder i landskapslagen den 16 augusti 1996 ett nytt 3 mom.,

varvid nuvarande 3 mom. blir 4 mom., till 37 § sådan den lyder i landskapslagarna den 12 september 1995 och den 10 augusti 2000 (47/2000) nya 2 och 3 mom., till 39 § nya 3 och 4 mom. samt till lagen nya 41a och 42a §§ som följer²:

2 §

För att få framföra motordrivet fordon på väg i landskapet Åland fordras giltigt körkort som berättigar till framförande av fordonet. Med väg avses detsamma som i vägtrafiklagen för landskapet Åland (27/1983). Ett körkort är inte giltigt då giltighetstiden utgått eller då körkortsinnehavaren är tilldelad körförbud. Intyg över godkänd förarexamen ger examinand rätt att under 30 dagar räknat från den dag godkänd förarexamen avlagts framföra fordon av den körkortsklass förarexamen avser.

Den som fyllt 15 år och som har sin permanenta bosättningsort utanför landskapet men är på tillfälligt besök i landskapet får framföra moped utan körkort under förutsättning att det i hemlandet är tillåtet att framföra moped utan körkort eller annan därmed jämförlig handling.

Motordrivet fordon som är avsett att styras av gående får framföras utan körkort. Moped med låg effekt får framföras endast av förare som fyllt 15 år.

3 §

Körkort och andra i denna lag nämnda tillstånd skall medföras vid färd och på begäran uppvisas för polis- eller besiktningsman eller

¹ Ls framst. nr 22/2002-2003

Lu bet. nr 18/2002-2003

² Rådets direktiv 91/439/EEG, EGT nr L 237, 24.8.1991, s. 1

Kommissionens direktiv 2000/56/EG, EGT nr L 237, 21.9.2000, s. 45

annan trafikövervakare. Färden kan dock tillåtas fortsätta om personens identitet kan konstateras och denne kan förmodas inneha körkort. I annat fall skall personen åläggas att inom särskilt utsatt tid uppvisa körkortet eller annan handling för polismyndigheten.

4 §

Behörighet att framföra fordon anges i körkortet på följande sätt:

Bokstav Behörighet

A motorcykel samt motorcykel med släpfordon

A1 motorcykel med en slagvolym som inte överstiger 125 cm³ och en effekt som inte överstiger 11 kW samt till den kopplat släpfordon

B personbil, paketbil samt övriga fordon, vilkas totalvikt är högst 3 500 kg och i vilka finns plats för högst åtta personer utom föraren samt de fordonskombinationer vilkas dragbil hör till denna klass och i vilka släpfordonets totalvikt är högst 750 kg eller hela kombinationens totalvikt är högst 3 500 kg och släpfordonets totalvikt inte överstiger dragbilens egenvikt

B1 tre- eller fyrhjuligt fordon som är konstruerat för en hastighet som överstiger 45 km/tim eller som drivs av en förbränningsmotor med en slagvolym som överstiger 50 cm³ eller annan motor med likvärdig effekt samt vars egenvikt är högst 550 kg, i fråga om elfordon drivbatterier inte medräknade, samt till den kopplat släpfordon

C lastbil och annat fordon vars totalvikt överstiger 3 500 kg och i vilket finns plats för högst åtta personer utom föraren samt fordonskombinationer vilkas dragbil hör till denna klass om släpfordonets totalvikt är högst 750 kg samt trafiktraktor och till den kopplat släpfordon

C1 lastbil och annat fordon vars totalvikt överstiger 3 500 kg men inte överstiger 7 500 kg och i vilket finns plats för högst åtta personer utom föraren samt fordonskombinationer vilkas dragbil hör till denna klass om släpfordonets totalvikt är högst 750 kg

D buss och annat fordon i vilka finns plats för fler än åtta personer utom föraren samt fordonskombination med buss som dragbil, om släpfordonets totalvikt är högst 750 kg

D1 buss och annat fordon i vilka finns plats för fler än åtta men inte fler än 16 personer utom föraren samt fordonskombinationer vilkas dragbil hör till denna klass, om släpfordonets totalvikt är högst 750 kg

E fordonskombination som inte hör till ovannämnda klasser

T traktor som inte är trafiktraktor, motorredskap och snöskoter jämte till dem kopplade släpfordon

M lätt fyrhjuling samt två- eller trehjuling moped med undantag för moped med låg effekt

En fordonskombination i vilken hela kombinationens totalvikt överstiger 12 000 kg, släpfordonets totalvikt överstiger dragbilens egenvikt eller släpfordonet används för persontransporter hör till klass CE i stället för klass C1E, om dragbilen är ett fordon i klass C1 och till klass DE i stället för klass D1E, om dragbilen är ett fordon i klass D1.

5 §

Körkort utfärdas med följande kombinationer av bokstäver och behörighet:

A * * * * *
* B * * * *
* BE * * * *
A B * * * *
A BE * * * *
* B * C * * *
A B * C * * *
* BE C * * *
A BE C * * *
* BE CE * *
A BE CE * *
* B * C * D *
A B * C * D *
* BE C * D *
A BE C * D *
* BE C * DE
A BE C * DE
* BE CE DE
A BE CE DE
T
M
MT

 Ett körkort som utan beteckning för klass C utfärdats i någon av Europeiska unionens medlemsstater eller i en EES-stat och som ger rätt att framföra fordon av körkortsklass D eller D1 (bussar) får bytas ut mot motsvarande körkort utfärdade i landskapet, dock utan att någon beteckning för klass C anges.

7 §

Förutom den behörighet som anges i 5 § gäller följande:

4) körkort av klass A1, A, B1 eller B berättigar till att framföra även fordon av klass M eller T och körkort av klass T berättigar till att framföra fordon av klass M,

5) körkort av klass B berättigar även till att framföra fordonskombinationer av klass BE vid färd till och från plats där examen skall avläggas samt polisman i tjänst att tillfälligt framföra fordon av klass A, C, C1, D, D1 eller E samt

8 §

 Förarutbildningen består av en teoretisk och en praktisk del. Utbildningen skall uppfylla de i bilaga II till rådets direktiv 91/439/EEG ställda minimikraven.

11 §

För att få påbörja förarutbildning krävs av eleven att han skall ha uppnått en ålder av

c) 17 år och 6 månader för undervisning för att få körkort av klass A i fråga om framförande av motorcykel med en effekt om 25 kW eller lägre,

e) 20 år och 6 månader för undervisning för att få körkort av klass A i fråga om framförande av motorcykel med en högre effekt än 25 kW eller vars förhållande mellan effekt och vikt överstiger 0,16 kW/kg om förare saknar två års erfarenhet som förare av motorcykel med körkort av klass A.

13 §

 Förutsättning för att få tillstånd att verka som lärare är att sökanden

b) inte under den tid han innehaft körkort brutit mot bestämmelserna i vägtrafiklagen för landskapet Åland på ett sätt som tyder på oförmåga att följa dem,

c) vid examen visat sig behärska det kunskapsområde han i egenskap av lärare förväntas lära ut samt att

d) sökanden har sin permanenta bosättningsort i landskapet.

Polismyndigheten beviljar tillstånd för att i landskapet verka som lärare som avses i denna paragraf.

14 §

 Polismyndigheten beviljar tillstånd för övningskörning i landskapet samt godkänner person som utövar överinseende vid övningskörning. Endast personer som har sin permanenta bosättningsort i landskapet eller personer som kan intyga att de studerat i landskapet minst sex månader i följd har rätt att övningsköra och utöva överinseende vid övningskörning. Den som skall utöva överinseende vid övningskörning skall även under minst tre år innehaft körkort för den aktuella fordonstypen och inte under denna tid brutit mot bestämmelserna i vägtrafiklagen för landskapet Åland på ett sätt som tyder på oförmåga att följa dem.

25 §

För att få avlägga förarexamen krävs att examinanden erhållit förarutbildning i landskapet eller, om förarutbildning inte erfordras, har sin permanenta bosättningsort i landskapet eller kan intyga att han har studerat i landskapet minst sex månader i följd.

Med permanent bosättningsort avses i denna lag den plats där en person under minst 185 dagar per kalenderår bor till följd av

- 1) personlig och yrkesmässig anknytning eller
- 2) personlig anknytning som präglas av nära band mellan personen och platsen i fråga.

För en person som har sin yrkesmässiga anknytning till en annan plats än sin personliga anknytning och som därför omväxlande bor på olika platser i två eller flera medlemsstater skall dock den permanenta bosättningsorten anses vara platsen för den personliga anknytningen under förutsättning att personen återvänder dit regelbundet. Detta sista villkor behöver inte uppfyllas om personen bor i en medlemsstat för att genomföra en tidsmässigt begränsad uppgift.

Utöver de krav som anges i 1 mom. skall examinanden även uppfylla de krav som anges för den aktuella körkortsklassen i 26-32 §§.

Motorfordonsbyrån kan medge även person som erhållit förarutbildning utanför landskapet rätt att avlägga förarexamen om han bedöms inneha erforderliga förutsättningar här för.

26 §

 Utöver vad i 1 mom. sägs krävs

c) att examinanden inte har några sådana i bilaga III till direktiv 91/439/EEG nämnda sjukdomar eller handikapp som väsentligt försämrar hans förmåga att framföra fordon i klass A, A1, B1, M eller T, eller, om han har en sjukdom eller ett handikapp som inverkar på körförmågan, att sjukdomen eller handikappet inte väsentligt försämrar hans förmåga att framföra fordon i klass A, A1, B1, M eller T som är utrustat med automatväxel eller annan specialutrustning.

27 §

 Utöver vad i 1 mom. sägs krävs av examinanden att han uppfyller i 26 § 2 mom. a och b punkten fastställda krav samt att examinanden inte har några sådana i bilaga III till direktiv 91/439/EEG nämnda sjukdomar eller handikapp som väsentligt försämrar hans förmåga att framföra fordon i klass B, B1, M eller T, eller, om han har en sjukdom eller ett handikapp som inverkar på körförmågan, att sjukdomen eller handikappet inte väsentligt försämrar hans förmåga att framföra fordon i klass B, B1, M eller T som är utrustat med automatväxel eller annan specialutrustning.

29 §

För att få avlägga examen för körkort av klass D och D1 krävs att examinanden

1) har körkort av klass C som inte är förenat med prøvotid samt

30 §

 Utöver vad som sägs i 1 mom. skall examinanden för att få avlägga examen för körkort av

1) klass CE, under de fem år som föregått examen som huvudsyssla i en följd av minst tre månader ha kört bil för vars framförande krävs körkort av klass C,

2) klass C1E, på sätt som anges i 1 punkten kört bil för vars framförande krävs körkort av klass C1,

3) klass DE, inneha eller tidigare ha innehaft körkort för här avsedd fordonskombination eller fordon för vars framförande fordras körkort av klass D samt

4) klass D1E, inneha eller tidigare ha innehaft körkort för här avsedd fordonskombination eller fordon för vars framförande fordras körkort av klass D1.

Examen för att få körkort av klass CE, C1E, DE eller D1E kan även avläggas under förutsättning att examinanden har erhållit av landshapsstyrelsen godkänd yrkesutbildning för förare.

31 §

För att få avlägga examen för körkort av klass M och T krävs att examinanden uppfyller i 26 § 2 mom. fastställda krav.

32 §

Den som vill avlägga examen skall ha uppnått en ålder av

a) 15 år för körkortsklass M eller T,

b) 16 år för körkortsklass A1 eller B1,

c) 18 år för körkortsklass B, C, C1, CE eller C1E, för körkortsklass CE och C1E endast under förutsättning att examinanden erhållit den minimimängd förarundervisning som krävs enligt landshapsstyrelsens beslut,

d) 18 år för körkortsklass A i fråga om framförande av motorcykel med en effekt om 25 kW eller lägre och examinanden saknar minst två års erfarenhet som förare av motorcykel av klass A1,

e) 21 år för körkortsklass A i fråga om framförande av motorcykel med en högre effekt än 25 kW eller vars förhållande mellan effekt och vikt överstiger 0,16 kW/kg om examinanden saknar den i 11 § e punkten angivna erfarenheten och under förutsättning att examinanden i enlighet med vad som sägs i 34 § avlägger körprov med en motorcykel vars effekt uppgår till minst 35 kW samt

f) 21 år för körkortsklass CE, C1E, D, D1, DE eller D1E, för körkortsklass CE och C1E i de fall examinanden inte erhållit den i c punkten angivna förarundervisningen.

Bestämmelserna i c, e och f punkten skall inte inskränka bestämmelserna i rådets förordning (EEG) nr 3820/85 av den 20 december 1985 om harmonisering av viss social lagstiftning om vägtransporter.

33 §

 För att få avlägga examen för körkort av klass M eller T krävs inte i 1 mom. b punkten nämnt intyg.

34 §

 Förarexamen för körkort av klass M eller T omfattar endast ett teoriprov om inte besiktningsman anser också ett körprov nödvändigt.

Förarexamen för övriga körkortsklasser omfattar ett teoriprov och ett körprov, som skall avläggas inom sex månader efter godkänt teoriprov.

36 §

Polismyndigheten kan efter ansökan utfärda körkort till sökande som har permanent bosättningsort i landskapet eller som kan intyga att de har studerat i landskapet i minst sex månader i följd. Körkortet skall vara utformat i enlighet med de i bilaga I till rådets direktiv 91/439/EEG ställda kraven.

Sökande som är under 25 år gammal och som ansöker om körkort av klass A, A1, B, B1, M eller T skall, i stället för det intyg som avses i 2 mom. b punkten, på av polismyndigheten fastställd särskild blankett deklarerat sitt hälsotillstånd varvid han skriftligen skall medge att polismyndigheten kan kontrollera dessa uppgifter. Den sökande skall dock visa att han uppfyller de synkrav som anges i 26, 27 och 31 §§.

37 §

Examen som avses i 1 mom. b punkten krävs inte för den körkortsklass som avses i 32 § 1 mom. d punkten (mellantung motorcykel) i de fall sökanden har den i samma lagrum angivna erfarenheten.

Examen krävs inte heller för den körkortsklass som avses i 32 § 1 mom. e punkten (tung motorcykel) i de fall sökanden har minst två års erfarenhet som förare av fordon av den i 2 mom. angivna körkortsklassen.

38 §

Körkort av klass B, C eller C1 beviljas för en tid om två år (prövotid). Vad här sägs gäller dock inte om sökanden redan innehar körkort av annan klass än A, A1, B1, M eller T. I sådana fall utfärdas körkort i enlighet med bestämmelserna i 39 §. I 39 § avsett körkort utlämnas dock tidigast sex månader innan giltighetstiden för körkort förenat med prövotid utgår.

För sökande som visar att han uppfyller i 2 mom. ställda krav utfärdas körkort i enlighet med bestämmelserna i 39 §. Uppfylls inte kraven i 2 mom. måste sökanden förnya sin förarexamen enligt bestämmelserna i 4 kap. I de fall förarexamen förnyas utfärdas det i 39 § angivna körkortet under förutsättning att sökanden genomgår den i 2 mom. b punkten angivna tilläggsundervisningen inom två år efter det att förnyad förarexamen avlagts.

39 §

Körkort kan beviljas på vissa villkor.

Polismyndigheten kan även utfärda körkort som endast ger rätt att framföra fordon vissa bestämda vägsträckor, inom vissa områden, under vissa tider på dygnet eller under vissa månader av året. Sådana körkort med specialvillkor utfärdas om det av medicinska skäl, ålder eller personliga förhållanden i övrigt kan anses påkallat.

Specialvillkor och övriga villkor kan ändras under körkortets giltighetstid. Körkort vars giltighetstid utgått kan förnyas enligt bestämmelserna i 43 §.

41a §

Har körkort förkommit, förstörts eller skadats så att det inte kan tydas utan svårighet eller så, att körkortsinnehavaren inte längre kan identifieras med hjälp av fotografiet, eller har körkortsinnehavarens namn ändrats, skall körkortsinnehavaren anhänga om dubblettexemplar hos polismyndigheten. Begäran på grund av namnändring skall framställas inom tre månader efter det att ändringen gjorts. Dubblettexemplar beviljas även om körkortsinnehavaren har sin permanenta bosättningsort utanför landskapet, dock inte i någon av Europeiska unionens medlemsstater eller i en EES-stat.

Vid anhållan om dubblettexemplar av körkort skall körkortet, om det är i behåll, jämte två för körkortet lämpliga fotografier företes och överlämnas till polismyndigheten. Om körkortet inte längre finns i behåll skall skriftlig redogörelse avges för hur körkortet förkommit eller blivit förstört.

Ät den som på grund av i 1 mom. angivna omständigheter anhållit om dubblettexemplar kan polisen utfärda temporärt körkort för högst tre månader. Temporärt körkort skall överlämnas till polisen samtidigt som dubblettexemplar utfärdas.

Om förkommet körkort senare upphittas skall det utan dröjsmål överlämnas till polismyndigheten.

42 §

En körkortsinnehavare skall inom två månader efter det han fyllt 45 år för polismyndigheten uppvisa ett utlåtande av läkare eller optiker om att kraven gällande synförmågan uppfylls. Den som har körkort av klass C, C1, D eller D1 eller innehar yrkeskörtillstånd beviljat med stöd av bestämmelserna i 9 kap. denna lag skall inom två månader efter att ha fyllt 50, 55, 60 eller 65 år för polismyndigheten uppvisa ett läkarintyg

om att hälsokraven uppfylls. I detta moment avsedd skyldighet gäller dock endast om mer än fem år förflutit sedan körkortet utfärdades.

42a §

Utan hinder av vad som stadgas om tystnadsplikt har en läkare, då denne konstaterar att hälsotillståndet för den som ansöker om körkort eller som innehar körkort annat än tillfälligt försämrats så att han eller hon inte längre uppfyller de hälsokrav som är förutsättningen för beviljande av körkort, rätt att anmäla där- om till polismyndigheten.

Innan i 1 mom. avsedd anmälan görs skall patienten underrättas om läkarens rätt att göra sådan anmälan och om hur patientens hälsotillstånd inverkar på dennes körförmåga.

I anmälan som avses i 1 mom. kan endast ges uppgifter om

1) att den person som anmälan gäller inte uppfyller de hälsokrav som är förutsättning för beviljande av körkort samt

2) vilka tilläggsåtgärder läkaren föreslår.

46 §

Körkortsinnehavare skall tilldelas körförbud av polismyndigheten

d) om han tre gånger inom ett år alternativt fyra gånger inom två år, eller som innehavare av körkort förenat med prövotid två gånger inom ett år, gjort sig skyldig till gärning som är straffbar enligt vägtrafiklagen för landskapet Åland, med undantag för andra gärningar som bestraffas med ordningsbot än fortkörningsförelseer, eller till detektorförelse som avses i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om förbud mot anordningar som försvårar trafikövervakningen (11/2003).

Den som tilldelats körförbud med stöd av bestämmelserna i 1 mom. c punkten, med undantag för körning utan körkort, har rätt att få

sitt ärende prövat av domstol om han anmäler ärendet dit inom en vecka från det att han fick del av beslutet. Görs sådan anmälan skall domstolen utan dröjsmål underrätta polismyndigheten om att ärendet är anhängiggjort. Polismyndigheten skall i sådant fall utan dröjsmål återlämna körkortet. Finner domstolen att skäl för körförbud föreligger skall den avgöra för hur lång tid körförbudet skall gälla. Denna tid får dock inte överstiga den tid polismyndigheten ursprungligen fastställde. Domstolen kan inte förklara här avsett körförbud villkorligt.

51 §

Polismyndigheten kan utfärda internationellt körkort som motsvarar innehavarens åländska körkort till den som har permanent bosättningsort i landskapet och fyllt 18 år.

61 §

Landskapsstyrelsen fastställer hur körkort, anmälningar, intyg och tillstånd som avses i denna lag skall vara utformade.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2004.

Mopedförare födda före den 1 juni 1978 som varken innehar mopedförarbevis eller giltigt körkort eller som endast innehar mopedförarbevis skall inom fem år räknat från den dag denna lag träder i kraft i enlighet med bestämmelserna i 5 kap. ansöka om giltigt körkort. Någon avgift i samband med att körkort beviljas behöver dock inte erläggas i de fall ansökan endast avser körkort av klass M.

Förarbevis utfärdade i landskapet Åland äger samma giltighet som körkort ända fram till dess körkort beviljas, dock inte längre än till utgången av den i 1 mom. sagda femårsperioden.

Förarbevis vilka utfärdats innan denna lag träder i kraft skall under övergångsperioden vara kvar i registret, dock inte efter det att körkort beviljats.

Mariehamn den 12 februari 2004

ROGER NORDLUND
lantråd

Jörgen Strand
föredragande ledamot